

BOĞAZ KÜLTÜRÜ

Kullanım amacı: Bakteriyel farenjit ve tonsillit gibi bakteriyel üst solunum sistemi enfeksiyonlarının değerlendirilmesi amacıyla kullanılır.

Genel bilgiler:

- Akut tonsillofarenjit tablolarının yaklaşık %85-90 kadarı viral etkenler, %10-15 kadarı bakteriyel etkenler tarafından oluşturulur. Klinik olarak en büyük öneme sahip bakteriyel etken, A grubu beta hemolitik streptokok, yani *Streptococcus pyogenes*'tir. *Staphylococcus aureus* ve Gram-negatif basiller üst solunum yolu enfeksiyonlarının çok daha küçük bir kısmından sorumludur. *Streptococcus pyogenes*, akut üst solunum yolu enfeksiyonu yanında, impetigo ve piyoderma gibi cilt enfeksiyonları yanı sıra, akut romatizmal ateş ve glomerülonefrit gibi nonspüratif komplikasyonlar meydana getirmesi nedeniyle büyük önem taşır.
- Rutin boğaz kültürü uygulamalarında besiyeri olarak özellikle koyun kanlı agar kullanılır. β hemolitik streptokokların üremesi halinde, üreyen bakterilerin A grubu olup olmaması klinik olarak büyük önem taşır. A grubu beta hemolitik streptokoklar, akut üst solunum yolu enfeksiyonu (faringotonsillit), impetigo ve piyoderma gibi cilt enfeksiyonlarına neden olmanın yanı sıra, akut romatizmal ateş ve glomerülonefrit gibi nonspüratif komplikasyonlara yol açmaları sebebiyle klinik açıdan büyük önem taşır. Romatizmal ateş ve glomerülonefrit meydana getiren A grubu beta hemolitik streptokok serotiplerinin farklı olduğu belirlenmiştir. Poststreptokoksik glomerülonefrit tablosu akut enfeksiyondan yaklaşık 10 gün, akut romatizmal ateş tablosu ise yaklaşık 20 gün sonra ortaya çıkar.
- Yakın zamanlara kadar kültür ortamında üreyen β hemolitik streptokokların A grubu olup olmadığını belirlemek amacıyla genellikle basitrasine duyarlılık testi kullanıldığı halde, günümüzde çok daha hızlı sonuç veren ve değerlendirme hatalarından kaynaklanabilecek yanlışlıklardan koruyan A grubu antijen belirleme testlerinden yararlanılması mümkündür.
- A grubu β hemolitik streptokokları, doğrudan doğruya boğaz sürüntüsünden belirlemek amacıyla geliştirilmiş, immunokroma-tografi tekniği kullanılarak yapılan, ve kısaca "**strep test**" olarak da adlandırılan antijen testi çok yüksek spesifiteye sahiptir. Sensitivitesi ise klinik tablonun durumu ile yakından ilgilidir. Belirgin klinik farenjit ve tonsillit tablosu sergileyen hastalarda genellikle yeterince hassas olmakla birlikte hiçbir zaman boğaz kültürünün hassasiyetine ulaşmadığından, sonucu negatif çıkan hastalardan kültür yapılarak sonucun doğrulanması gerekir.

Referans merkezden elde edilen kültür sonuçlarıyla karşılaştırmalı olarak yapılan, performans değerlendirmesi çalışmasında, strep test'in sensitivitesinin %70 olduğu belirlenmiştir (*Pediatrics*. Feb 2009;123(2):437-44). Testin spesifitesinin yeterince yüksek olması nedeniyle, sonucu pozitif çıkan hastalara ayrıca kültür yapılmasına gerek yoktur.

Test sonucunun yorumu:

- Klinik olarak üst solunum yolu enfeksiyonu bulguları sergileyen bir hastadan yapılan boğaz kültürü sonucunda, β hemolitik streptokok üreğinin ve grup tayini işlemiyle üreyen bakterinin A grubu olduğunun belirlenmesi halinde vakit geçirilmeden antibakteriyel tedaviye başlanır.
- Strep test uygulanan hastalarda sonucun pozitif bulunması durumunda ayrıca kültür sonucunun beklenmesine gerek görülmeden tedavi kararı verilebilir.
- A grubu β hemolitik streptokoklar, genellikle penisilin ve türevlerine duyarlı olduğundan, rutin uygulamada antibiyotik duyarlılık testine ihtiyaç duyulmaz. Ancak penisilin alerjisi gibi bir sebeple başka bir grup antibiyotik kullanıma gereksinimi olması durumunda antibiyogram yapılması talep edilebilir.

Numune: Boğaz sürüntüsü steril bir swab ile alınarak Stuart transport besiyerinde gönderilir. Numunenin alınması sırasında, swab'ın tonsillere ve orofarenks'e sürülmesine, dil ile temas etmemesine özen gösterilir. Numune veren kişinin en az 48 saat öncesine kadar antibiyotik almamış olması gerekir.

Çalışma yöntemi: Kültür